

Pozor na to, čo platíte, pochybné registre už rieši polícia. Ako sa brániť?

Podľa právnikov ide o podvodnú schému.

 4. máj 2021 o 22:37 MARTINA RAÁBOVÁ

(Zdroj: Ilustračné foto - pixabay)

Vlani v januári si Kristína (jej celé meno máme v redakcii) založila živnosť a onedlho do schránky dostala list s ponukou na zápis do registra firiem a živnostníkov.

Písalo sa v ňom, že ak má záujem, ročný poplatok vo výške vyše 80 eur treba zaplatiť do 14 dní. Keď ho uhradí, záznam o jej živnosti v registri zvýraznia, takže bude lepšie propagovaný.

List, ktorý na prvý pohľad vyzeral ako úradná korešpondencia, prišiel Kristíne do miesta jej trvalého pobytu, ktorý má u rodičov. Keďže v tom čase bola odcestovaná, rodičia poplatok zaplatili.

Po roku sa správca "registra", eseročka Slovenská komora firiem a živnostníkov, ozval znova. Požaduje od nej, aby na ďalší rok zaplatila poplatok znova, takmer sto eur. Argumentuje, že Kristína podpísala zmluvu a ak platbu neurobí, pristúpi k vymáhaniu.

"Písala som im, že išlo o omyl, keď to rodičia zaplatili, no bez odpovede," vraví podnikateľka Kristína.

Rieši to už polícia

Firma Slovenská komora firiem a živnostníkov (SKFŽ) vznikla v januári 2020. Založil ju Milan Manák zo Starej Turej, ktorý je aj majiteľom eseročky Obchodný register. Len pre úplnosť, nemá nič spoločné so štátnym Obchodným registrom.

Manákov "register" je jednoduchý zoznam podnikateľov podľa IČO.

Čitateľné sú však iba záznamy tých, ktorí zaplatili za zvýraznenie. Ostatné záznamy sú rozmazané. Register nezverejňuje svoju návštevnosť a jeho pridaná hodnota je mizivá.

Podobné "registre" fungovali aj v minulosti a aj v súčasnosti ich je viac.

INDEX kontaktoval aj firmu SKFŽ, na naše otázky však nereagovala. Ako sa jej darí lákať podnikateľov na spoplatené zvýraznené zápisy, nie je zrejmé ani z verejne dostupných zdrojov, pretože účtovnú závierku za minulý rok ešte nezverejnila.

Súkromné registre

- Obchodný register, s. r. o.
- Register obchodu a živnosti
- Slovenský register firiem a živnosti
- Slovenská komora firiem a živnosti
- Register obchodných spoločností
- Register obchodných spoločností a živností SR

PRAMEN: Ministerstvo vnútra SR

Podnikateľka Kristína sa snažila svoj problém riešiť podaním sťažnosti Slovenskej obchodnej inšpekcie (SOI). No z nej dostala len odpoveď, že prípad nespadá do jej kompetencie, keďže ide o vzťah medzi dvoma podnikateľmi, a nie o spotrebiteľský vzťah.

Aj preto SOI nemôže obdobné praktiky označiť za nečestné. Na otázku INDEX-u však inšpekcia uviedla, že v polovici marca v tejto veci podala Generálnej prokuratúre trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania trestného činu podvodu.

"Podľa posledných informácií sa oznámením zaoberá odbor kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Bratislave I a Okresná prokuratúra Bratislava II," informuje SOI.

Koľko trestných oznámení už polícia v súvislosti s obdobnými podnikateľskými registrami riešila, nie je jasné. Štatistiku si nevedie.

Čo hovoria právnici

Podnet na SOI teda Kristíninu situáciu nerieši. Naopak, od Manákovkej firmy už dostala aj upomienku, že má zaplatiť. Firma v nej tvrdí, že zaplatením prvého poplatku vstúpila do zmluvného vzťahu.

Právnici, ktorých INDEX oslovil, sa zhodujú, že na vznik zmluvného vzťahu naozaj teoreticky stačí, ak podnikateľ poplatok zaplatil. Zmluva sa dá podľa zákona uzatvoriť ústne, písomne, ale aj konkludentne, teda nejakým konaním alebo opomenutím konania. Je to však len teória. Prax je o niečo zložitejšia.

"To, že zaplatením vstupuje podnikateľ do zmluvného vzťahu s iným podnikateľom, musí vyplývať z praxe medzi podnikateľmi, obchodných zvyklostí či zo samotnej obchodnej ponuky," vysvetľuje partnerka advokátskej kancelárie Glatzová & Co. Veronika Pázmányová.

Myslí si, že v prípade podnikateľky Kristíny to neplatí. Ak podľa nej dostala list s ponukou na zápis do súkromného registra, pričom nebola upozornená, že zaplatením vstupuje do zmluvného vzťahu, je zjavné, že podnikatelia sa nepoznali a nemali medzi sebou zavedenú žiadnu obchodnú prax.

"Ak v obchodnej ponuke nebolo priamo uvedené, že zaplatením vstupuje podnikateľ do zmluvného vzťahu, tak podľa nášho názoru nedošlo k platnému uzatvoreniu," vraví Pázmányová.

To, že zmluva v Kristíninom prípade nevznikla, si myslí aj advokát z kancelárie Ružička and Partners Peter Ružička.

Argumentuje, že pri konkludentnom uzatvorení zmluvy treba splniť určité podmienky podľa Obchodného zákonníka. Jednou z nich je súhlas s ponukou, ktorý musí urobiť osoba, ktorej je ponuka určená.

"Predpokladáme, že rodičia neboli oprávnení konať v mene čitateľky, preto ponuku neakceptoval jej adresát," hovorí Ružička.

Odkaz na podmienky

To, že Kristína uzatvorila zmluvu, sa podľa vlastných slov dozvedela až z výzvy na zaplatenie, ktorú jej poslali tento rok.

Firma v nej tvrdí, že vznikol zmluvný vzťah a kryje sa tým, že má všetky podmienky zverejnené na svojom webe: "Sú teda zmluvným stranám uzatvárajúcim zmluvu vopred známe a boli k našej obchodnej ponuke riadne priložené."

Kristína však oponuje, že k pôvodnému listu nedostala žiadne podmienky, s výnimkou odkazu na web spoločnosti v päte dokumentu.

"Neuvedenie tejto skutočnosti v obchodnej ponuke a zároveň len nenápadné doplnenie linku v päte považujeme za odporujúce dobrým mravom a poctivému obchodnému styku," hovorí Pázmányová.

Obchodné podmienky podľa nej síce môžu byť pripojené formou odkazu, no aby boli aj súčasťou ponuky či zmluvy, musia byť zmluvným stranám známe alebo k ponuke či zmluve priložené.

"To, že boli druhej strane podmienky známe, musí vedieť preukázať strana, ktorá sa dovoľáva ich aplikácie na zmluvný vzťah, teda Slovenská komora firiem a živnostníkov," dodáva Pázmányová.

Priložený odkaz podľa nej nepreukazuje, že sa podnikateľ s podmienkami aj oboznámil. Aj preto napríklad spotrebiteľ pri nákupe v e-shope pri objednávke zaklikáva, že sa oboznámil s obchodnými podmienkami.

"K tomuto v prípade čitateľky nedošlo. Naopak, môže sa zdať, že firma úmyselne uviedla odkaz na všeobecné obchodné podmienky na miesto, ktoré typicky zmluvné strany nepovažujú za súčasť zmluvy," mieni advokátka.

Treba to zaplatiť?

Advokát Milan Ficek z kancelárie Ficek & Ficeková hovorí, že formálne sú subjekty v tomto prípade v záväzkovom vzťahu, a teda by si mali plniť svoje povinnosti: "Na druhej strane je očividné, že ide o jednu z podvodných phishingových schém, aké boli známe z minulosti."

Ficek upozorňuje, že spoločník a konateľ Slovenskej komory firiem a živnostníkov Milan Manák figuruje aj v eseročke Obchodný register založenej v máji minulého roka.

Advokáti sa zhodujú, že Kristína nie je povinná platiť. Naopak, jej rodičia môžu podľa nich od Manákovej firmy vymáhať vrátenie prvého poplatku. Ale opäť - iba teoreticky.

Podnikateľom v podobnej situácii právnici napriek všetkému odporúčajú, aby zaplatenie poplatku predsa len zvážili.

Ak sa rozhodnú nezaplatiť, firma typu SKFŽ môže poplatok ďalej vymáhať a podľa Pázmányovej má dokonca šancu uspieť na súde a dosiahnuť vydanie platobného rozkazu.

Súd vychádza z podkladov a vyjadrení žalobcu a tie môžu pôsobiť dostatočne dôveryhodne. Teoreticky by stačilo, ak by ukázal obchodnú ponuku, všeobecné obchodné podmienky a výpis z banky, z ktorého je zrejme zaplatenie poplatku.

"Je pomerne otázne, či by súd v upomínacom konaní, v rámci ktorého sa vydáva platobný rozkaz, skúmal, či náhodou nedošlo k omylu, alebo či bol podnikateľ dostatočne oboznámený so znením podmienok," dodáva právnička.

Na druhej strane, podnikateľ sa môže brániť po vydaní platobného rozkazu, a to podaním odporu. Súdna cesta je však vždy spojená s rizikom neúspechu, a treba pri nej počítať s nákladmi, ktoré môžu násobne prekročiť zaplatený poplatok. Nehovoriac o strate času a nervoch.

Ako z toho von

Najjednoduchším riešením je vypovedanie zmluvy. V prípade SKFŽ tak treba urobiť najneskôr 60 dní pred koncom roka. To však znamená, že podnikateľ musí poplatok zaplatiť, ak sa nechce vystaviť riziku súdnych opletačiek.

Žiaľ, nie je podstatné, že podnikateľ vedome nevstúpil do zmluvného vzťahu alebo zaplatil poplatok omylom, do ktorého ho (úmyselne) uviedla druhá strana.

"V súčasnosti si už takýto 'podvodníci' dávajú zvyčajne pozor na to, aby na prvý pohľad nikoho do omylu neuvádzali alebo aspoň toto riziko na prvý pohľad limitovali," hovorí Pázmányová.

Aj napríklad Kristína dostala list, v ktorom SKFŽ píše, že jej register je odlišný od štátneho obchodného či živnostenského registra.

Takáto "opatrnosť" súkromného registra môže viesť k tomu, že mu pri prípadnom neskoršom trestnom oznámení či stíhaní bude náročné dokázať, že vás dostala do omylu.

Ružička odporúča, aby si podnikatelia dobre skontrolovali každú faktúru, poukážku, ponuku či výzvu na plnenie: "Stretli sme sa s prípadmi, keď sú klientom doručované faktúry či ponuky, ktoré vyzerajú ako od ich zmluvných partnerov, no je na nich iné číslo účtu."

V takýchto prípadoch už možno hovoriť o znakoch podvodu, no v prípade úhrady je spätné vymáhanie peňazí komplikované.

Odkiaľ majú údaje

Ministerstvo vnútra eviduje šesť súkromných registrov a komôr, ktoré oslovujú podnikateľov s ponukou za zápis, respektíve propagáciu.

Zneužívaniu podnikateľov sa snaží predísť napríklad tak, že na všetkých živnostenských úradoch má dlhodobo zverejnený oznam s upozornením, že zápis do týchto súkromných registrov je dobrovoľný.

Odkiaľ súkromné registre čerpajú informácie o podnikateľoch, nie je jasné. Jeden z ich prevádzkovateľov v minulosti pre SME uviedol, že údaje má z verejných zdrojov, akými je obchodný alebo živnostenský register.

Ministerstvo vnútra však dodáva, že nie všetky informácie v súkromných registroch zodpovedajú tomu, čo sa nachádza v tých štátnych. Tvrdí tiež, že údaje o podnikateľoch, ktorými disponujú súkromné registre, nie sú zo živnostenských úradov. Ich zamestnanci takéto údaje nemôžu poskytovať.

Ak by zistilo, že zamestnanci úradov spolupracujú so súkromnými registrami, podľa ministerstva by išlo o "závažné porušenie povinnosti, ktoré môže mať za následok ukončenie štátnozamestnaneckého vzťahu".

Tento text ste mohli čítať vďaka tomu, že platíte za obsah. Vážime si to.

